

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ДИТЯЧОМУ САДКУ ВЛІТКУ

ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ З ДОШКІЛЬНИКАМИ

Методичні рекомендації для педагогів

ОСНОВНА МЕТА

Головне завдання дитячого садка улітку – зосередитися на збереженні, зміцненні й відновленні фізичного, психічного та духовного здоров'я дітей. Для цього педагоги в організації освітнього процесу мають використовувати всі сприятливі природні чинники літнього періоду. Також улітку важливо організовувати різноманітні види діяльності дітей, щоб закріплювати й розширювати їхні уявлення про навколишній світ.

В умовах воєнного стану особливої уваги потребує здійснення психолого-педагогічної підтримки всіх учасників освітнього процесу. Тому важливо гнучко підходити до організації роботи закладу дошкільної освіти та налаштовувати освітній процес так, щоб він був комфортним і нетравматичним для дітей та педагогів.

Відповідно до листа МОН «Про організацію діяльності закладів дошкільної освіти в літній період в умовах воєнного стану» укладені «Рекомендації щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти в літній період в умовах воєнного стану» від 31.05.2023 №4/1798-23. Актуальними напрямками роботи ЗДО залишаються:

- Безпечний освітній простір ЗДО в літній період
- Мінні безпека дітей дошкільного віку
- Інформаційна безпека дітей дошкільного віку
- Освітня взаємодія з дітьми в літній період
- Взаємодія з батьками

ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Важливе завдання педагогів дитячого садка – допомогти дітям подолати негативні наслідки травмивних подій та адаптуватися до нових обставин їхнього життя. Саме тому до планування освітнього процесу в літній період в умовах воєнного стану

Педагогічним працівникам необхідно залучати практичних психологів і враховувати їхні рекомендації під час здійснення освітньої діяльності.

Освітню діяльність у дитячих садках здійснюють на основі розробленого плану роботи на навчальний рік і літній період, який

схвалюють педагогічною радою закладу та затверджує його керівник (лист МОН «Планування роботи закладу дошкільної освіти на рік» від 07.07.2021 №1/9-344). План роботи літнього періоду може бути як складовою Плану роботи закладу на навчальний рік, так і окремим документом.

Календарне планування в літній період вихователі здійснюють на тих самих підставах, за такими самими вимогами, що й упродовж усього навчального року. Модель календарного планування вихователі обирають самостійно. Вона може бути спрощена, проте має відповідати вимогам внутрішнього локального документа (Інструкції з діловодства закладу чи Положення про планування).

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Важливим чинником, який необхідно врахувати під час планування й організації освітнього процесу, є загальна ситуація, яка склалася в Україні у зв'язку з воєнними діями. Тому слід приділити увагу заходам безпеки в разі надзвичайної ситуації. Зокрема, під час організації освітнього процесу слід послуговуватися рекомендаціями, поданими в додатках до листа МОН «Про організацію закладів дошкільної освіти в літній період воєнного стану» від 31.05. 2023 №4/1798-23.

Одним із пріоритетних завдань літнього періоду має стати формування в дошкільників свідомого ставлення до власної безпеки, а також формування в них навичок безпечної поведінки та стресостійкості, збереження життя та здоров'я (фізичного, психологічного, емоційного). Тому варто під час літнього періоду ознайомити дітей з правилами:

- Безпеки під час евакуації, мінної безпеки;
- Дорожнього руху;
- Поведінки на вулиці, у транспорті, при зустрічах з незнайомими людьми;
- Поведінки під час відпочинку на сонці, у лісі, біля водойми;
- Користування електричними й газовими приладами тощо.

Одна із складових безпечного освітнього простору – інформаційна безпека дитини. Дорослим (педагогам, батькам) слід постійно спілкуватися з дітьми бути поруч, відповідати на їхні запитання, враховуючи вікові особливості.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В РАЗІ ЕПІДЕМІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ

Літній період починається 1 червня і закінчується 31 серпня. Рівень епідемічної небезпеки визначається рішенням Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. Згідно з підпунктом 2 пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникнення і поширення корона вірусної хвороби (COVID-19)» на період встановлення карантину власником установи, організації або уповноваженим органом може змінюватися режим роботи закладу.

Керівні принципи та заходами щодо безпечного функціонування дитячих садків, а також розвитку дітей та підтримки працівників подано в постанові Головного державного санітарного лікаря України «Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів у закладах дошкільної освіти на період карантину у зв'язку з поширенням корона вірусної хвороби (COVID-19)» від 06.12.2021 №23.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ДІТЬМИ

Освітню діяльність у літній період слід організовувати з урахуванням специфіки індивідуальної роботи, керованої вихователем, самостійної діяльності дітей та обов'язково організовувати психолого-педагогічний супровід усіх учасників освітнього процесу.

Взаємодія в умовах воєнного стану

Під час організації освітньої взаємодії слід враховувати умови, в яких опинилися діти. Зокрема, особливу увагу слід приділити дітям, які:

- Проживають у місцевості воєнних дій;
- Проживають у районах, де не здійснюються воєнні дії;
- Проживають в Україні, куди родини тимчасово переїхали або евакуйовані;
- Проживають у місцевості, що тимчасово перебуває під окупацією;
- Залишилися без одного або двох батьків тощо.

Через травматичні для дітей події під час організації освітнього процесу слід уникати таких тем:

- Про родину – у групі можуть бути діти, які втратили когось із рідних;
- Війну, озброєння, небезпечні ситуації, пов'язані з воєнними діями;
- Мирне життя – це, з одного боку, приємні спогади, а з другого – зайве нагадування про те, чого нині складно досягти.

Під час організації взаємодії з дітьми працівникам дитячого садка слід послуговуватися листом МОН «Щодо комунікації з дітьми дошкільного віку з родин учасників ООС/АТО, внутрішньо переміщених осіб та організації взаємодії з їхніми батьками» від 12.12.2019 №1/9-766.

РУХОВИЙ РЕЖИМ

У літній період педагогам варто віддавати перевагу фізкультурно-оздоровлювальному напрямку освітнього процесу, щоб зміцнювати здоров'я вихованців. Для цього слід послуговуватися Інструктивно-методичними рекомендаціями «Про організацію фізкультурно-оздоровлювальної роботи в закладах дошкільної освіти у літній період» від 28.05.2012 №1/9-413.

Усі форми освітньої взаємодії з дітьми слід організовувати з урахуванням небезпечної ситуації.

Послідовність різних видів рухової діяльності та форм роботи з дошкільниками потрібно змінювати відповідно до погоди, віку дітей та характеру попередньої діяльності. Слід забезпечити логічне чергування спокійної діяльності та рухової активності дітей, правильний розподіл фізичного навантаження протягом усього дня.

ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ

Протягом дня педагоги мають організовувати різноманітну самостійну діяльність дітей за їхнім вибором, наприклад:

- образотворчу діяльність з використанням пластиліну, олівців, фарб, фломастерів;
- конструювання з будівельного матеріалу, паперу, природного матеріалу;
- дослідно-експериментальну діяльність тощо.

У літній період в організації освітньої взаємодії з дітьми слід віддавати перевагу ігровій діяльності, зокрема самостійним сюжетно-рольовим іграм. Під час добору ігор потрібно враховувати не лише вікові особливості дітей групи, а їхні уподобання та інтереси.

Доцільними влітку будуть також розваги, які можна провести на свіжому повітрі: ляльковий, настільний чи інший вид театру; дитячі концерти; спортивні, музичні, літературні дозвілля; читання художньої літератури з продовженням, розповідання казок тощо.

Для того щоб зробити кожен день цікавим, пізнавальним для дітей, збагатити їхній життєвий досвід позитивними емоціями та власними відкриттями, організовувати діяльність за принципами тематичних тижнів. Наприкінці такого тижня доцільно провести підсумковий день — це може бути тематичний день розвага чи спортивне свято, виставка малюнків чи поробок.

РОБОТА З БАТЬКАМИ

Для того щоб педагогічний супровід батьків вихованців був дієвим, у календарному плануванні на місяць/тиждень слід визначити теми та завдання, які будуть надані батькам у дистанційному форматі за допомогою електронної пошти й месенджерів.

Під час взаємодії з батькам вихованців необхідно враховувати їхні запити щодо інформаційної допомоги та підтримувати зворотний зв'язок. Щоб закріплювати й формувати в дітей знання та вміння в межах обраних тем педагогічної підтримки родинного виховання, педагогам варто добирати та відправляти батькам невеликі завдання з урахуванням можливостей кожного вихованця.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ З ООП

Освітню роботу з ООП здійснюють відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти, затвердженого постановою КМУ від 10.04.2019 №530.

Організацію освітнього процесу для осіб з ООП, які переїхали на тимчасове проживання до інших регіонів України, здійснюють відповідно до рекомендацій, наданих у листі МОН «Про роботу інклюзивно-ресурсних центрів та організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами в період воєнного стану» від 28.03.2022 №1/3710-22.

Особливу увагу треба зосередити на педагогічній діяльності в групах, до яких долучилися діти зі статусом внутрішньо переміщених осіб.

Діти, які мають статус внутрішньо переміщених осіб, а також ті, хто проживають у населених пунктах, розташованих поблизу зони бойових дій або безпосередньо в зоні бойових дій, належать до категорії осіб з ООП (Стаття 1 Закону України «Про освіту»).

Такі діти потребують окремого психолого-педагогічного супроводу під час адаптації до нових умов. Педагогічні працівники дитячого садка мають

спостерігати за такими дітьми; враховувати в освітній роботі інформацію щодо їхнього психічного стану; впроваджувати такі види діяльності, які сприятимуть емоційній підтримці дітей, налагодженню комунікації з ними, нормалізації емоційного стану тощо.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Психологічна служба дитячого садка має забезпечувати своєчасне й систематичне надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань функціонування системи освіти. Для цього психолого-педагогічні працівники можуть послуговуватися методичними рекомендаціями «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій», запропонованими в листі МОН від 04.04.2022 № 1/3872-22.

Надання першої психологічної допомоги (ППД) не передбачає значної професійної підготовки педагогами, достатньо педагогічних знань, отриманих в межах загальноосвітнього психологічного інформування, і природньої здатності проявляти співчуття, людяність. Педагог, який постійно взаємодіє з дитиною, може надавати таку допомогу – помічати, слухати та обговорювати. Оволодіння навичкам надання ППД та розуміння реакції на кризові події, дає можливість дошкільним педагогам не лише допомагати дітям, але й застосовувати ці навички у власному житті.